

TEDENSKESLIKKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto IX.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1933.

2. štev.

Nj. Vel. kraljica Marija

9. t. m. se je obnovil rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije. Kakor vsako leto, odkar jo je usoda združila z našim vladarjem, Nj. Vel. kraljem Aleksandrom, je tudi ta dan svetel narodni praznik vse Jugoslavije, ki se je iskreno spominjala svoje kraljice, zgledne življenjske družice našega kralja, ljubeče in skrbne matere treh jugoslovenskih kraljevičev. Nj. Vel. kraljica Marija se je rodila 9. januarja 1900 v Gothi kot tretji otrok, druga hči rumunskega kralja Ferdinanda in kraljice Marije. Z našim vladarjem se je poročila 8. junija 1922. Vse odslej je prva jugoslovenska kraljica deležna iskrene ljubezni naroda Jugoslavije. Iz njene družinske sreče ob vzgoji treh kraljevičev, iz njene vneme za umetnost, za vse lepo in dobro sije topla blagost, ki jo naš narod čuti in hvaležno sprejema. Nj. Vel. kraljica Marija se z vso plemenito vnemo posveča prosvetnim in človekoljubnim akcijam in se baš v današnjih časih množijo številni dokazi njenega čustvanja z bedno mladino in revnimi družinami. Zahvala, ki jo žanje, je globoko spoštovanje in topla, prisrčna vdanost v srcih vseh 14 milijonov Jugoslovenov.

Naj živi Nj. Vel. kraljica Marija!

Sedemdesetletnica vzorne Slovenke

Te dni je slavila 70. rojstni dan soproga gospoda Josipa Lenarčiča, veleposestnika in industrijca na Verdu pri Vrhniki, gospa Ana rojena Kotnikova.

Praktično gospodarstvo in vzorno gospodinjstvo sta njeni glavni poprišči, kjer se udejstvuje z občudovanja vredno temeljitostjo, strokovnim znanjem in vsestransko izkušnostjo. Naj gre za poljedelstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo ali za vzrejo lepe plemenske živine — povsod je doma in na prvem mestu. Njena polja so vzor strokovno-pravilnega in vendar praktičnega obdelovanja, njeni sadni in sočivni vrtovi ogledalo smotrene nege, njeni cvetlični vrtovi pa naravnost užitek za oko. Ni domačega bilja, ne trave, ne cvetlice, da bi je ona ne poznala, ne vedela znanstvene označbe v slovenskem, v nemškem in večkrat celo v latinskem jeziku in ne poznala njene uporabe v praktičnem gospodarstvu.

In njeni hlevi? Vzor čistoče in reda, živina pa prava razstava lepih čistokrvnih živali. Sedaj redi izključno montafonsko pleme in krave z dnevno molžo nad 30 l v njenem hlevu niso nobena redkost.

Sedemnajstletno cvetočo mladenko Razorčevo Anico — to je bil namreč hišni prilemek pri Kotnikovih — je 13. septembra 1880 kot zalo nevesto popeljal na svoj dom na Vrhniki g. Josip Lenarčič, ki ga naša javnost vsa dobro pozna in visoko spuštuje, saj je v delu za narodov blagor osivel, toda hvala Bogu in njegovi skrbni soprogi še dolgo ne opešal. V idealno srečnem zakonu, ki ga je pred 3 leti kronala zlata poroka, se je vzornima zakoncema rodilo troje otrok: hčerka Zora, soproga odvetnika in predsednika SLD dr. Lovrenčiča, in sin inž. Milan, veleposestnik in industrijec na Josipdolu na Pohorju, sloveči naš lesni strokovnjak in uvaževani delegat na strokovnih mednarodnih anketah, predsednik Jugoslovenskega šumarskega združenja itd. Najmlajši sinček Uroš se je že v nežni mladosti preselil med nebeske krilatce.

Ljubezniva in živahna družabnica, ljubeča žena in vzorna mati, ljudomila dobrotnica stromašnih, je jubilančka dočakala svoj sedemdeseti rojstni dan naravnost cvetočega zdravja, ob strani mladeniško svežega g. soproga in iskreno jo ljubečih otrok. Pač redka sreča! Mi ji samo želimo, da bi ta prelepa idila še dolgo, dolgo ne doživela svojega večera!

Ob otvoritvi koč v Kornici

Na tihem, skoraj bi rekel skrivaj, je pretkelo jesen prav v sredi Krnice zrasla lična koč kranjakogorske podružnice SPD. Z mnogim trudom in neumornim delom je ustvaril odbor podružnice to lepo koč, ki odgovarja vsem zahtevam planincev, izletnika in smučarja. Ni se bal sedanjih hudih časov, ni se bal velikih zaprek, s kljubovalnostjo je vse to prešel in danes je lahko na to ponosen. Ni treba omenjati, kakšnega pomena bo ta koč za razvoj turisticke, kaj nam bo prav z njo podana možnost in razvoj najlepših tur.

Prof. Makso Pirnat †

Po daljšem bolehanju je preteklo soboto omanil v objem večnosti gospod Makso Pirnat, profesor v pokoju. Poznala ga je vsa Slovenija. Po rodu je bil iz gradu Zg. Tustanja v moravski občini. Gimnazijó je študiral v Ljubljani, nato pa jus in pozneje slavistiko na Dunaju in v Gradcu, kjer je bil učenec znanega slavista dr. Karla štreklja. Kot profesor je služboval v Kranju, Idriji, nato zopet mnoga leta v Kranju, po prevratu pa na realki v Mariboru, kjer je tudi stopil v pokoj. Bil je odlični pedagog, mož širokega obzorja, duhoviti in šegavi. V zakonu z Ano iz znane idrijske rodbine Lapajnetove se mu je rodilo četrto otrok, izmed katerih je najstarejši znani naš kipar in naš uredniški tovariš g. Nikolaž Pirnat. Vso družino je zlasti prizadela pred tremi leti tragična smrt matere v Mariboru, zdaj pa spokojno sledi svoji družici v grob tudi njen soprog.

Profesor Pirnat se je ne samo kot slavist po študijah, marveč tudi kot mehka, pesniško navdahnjena duša živo zanimal za slovensko književnost in je tudi sam rad prijel za pero. Njegovi sestavki po večini literarno-zgodovinskega in potopisnega značaja, so raztreseni po raznih revijah in listih. Tako je sodeloval v Koledarju Mohorjeve družbe, v »Ljubljanskem Zvonu«, »Planinskem Vestniku« in drugod. Dolga leta je bil sodelavec »Slovenskega Naroda« in »Jutra«. Posebno ga je zanimalo vse, kar se je tikalo njegove ožje domačije. Užival je v intimni lepoti Moravske doline, ljubil je Sorško polje, gorel za Simona Jenka, neizmerno častil Prešerna. Rad je čital naše starejše tekste, iz katerih je čutil pristno, neizumetničeno slovenščino. Slovenski jezik je ljubil nad vse, in ko se je zadnja leta mnogo selil ali hodil peš kakor romar po naši lepi, njegovemu srcu tolikanj ljubi zemlji, je s seboj vedno nosil sveženj starejših, dobrih slovenskih bukev, ki jih je najbolj užival v prosti naravi in med preprostimi kmečkimi ljudmi. Bil je rodoljub in Slovan v onem starem, danes že nekoliko patriarhalnem smislu. Navduševal se je za Slovence in pred vojno obiskal tudi Beograd in Sofijo.

S profesorjem Pirnatom je umri srčno dober človek, ki pa je lahko potožil, da mu »življenja dar bila je klotu«. Vsem, ki so ga bližje poznali, bo ostal v prijaznem spominu. Pokopali so ga preteklo nedeljo ob obilni udeležbi znancev in prijateljev. Žalujočim izrekamo odkritosrčno sožalje!

Calvin Coolidge umri

V Northamptonu je zadela v četrtek kap 30. predsednika Zedinjenih držav, Calv. Coolidgea. Umri je v starosti 61 let na svojem posestvu.

Coolidge je bil prišel na predsedniško mesto že kot izvoljeni podpredsednik po ameriški ustavi, ko je takratni prezident Harding v avgustu 1923 nenadoma umri. Coolidgeovo nadomestno predsedništvo je trajalo 19 mesecev in v to dobo spada mučna petrolejska afera, ki je prišla na dan v letu 1923. Ker je pa bil Coolidge kot oseba čist nad vsak dvom, ta afera ni škodovala njegovi kandidaturi in tako je bil 4. novembra 1924 z veliko večino izvoljen za predsednika. Kot prezident je mnogo storil za razorožitev. Tudi sicer je bil zelo agil in je spadal med najsposobnejše može na krmilu Amerike.

Pokojni je bil rojen 7. julija 1872 v gorskem mestecu Plymouthu in državi Vermont kot farmarjev sin. Študiral je matematiko, toda posvetil se je farmarstvu svojih roditeljev. Šele pozneje se je znova lotil študij in l. 1897 se je naselil kot odvetnik v Northamptonu, kjer je zdaj umri. Nekaj let je bil tudi župan tega mesta. V politično življenje je posegel l. 1912 kot član senata države Massachusetts, ki ji je bil l. 1919 do 1920 guverner. Leta 1919 je opozoril javnost nase, ko je energično zatri stavko bostonskih policistov. Tudi kot prezident je bil znan po Ameriki pod zdevkom »Molčec«.

Slika zgoraj:

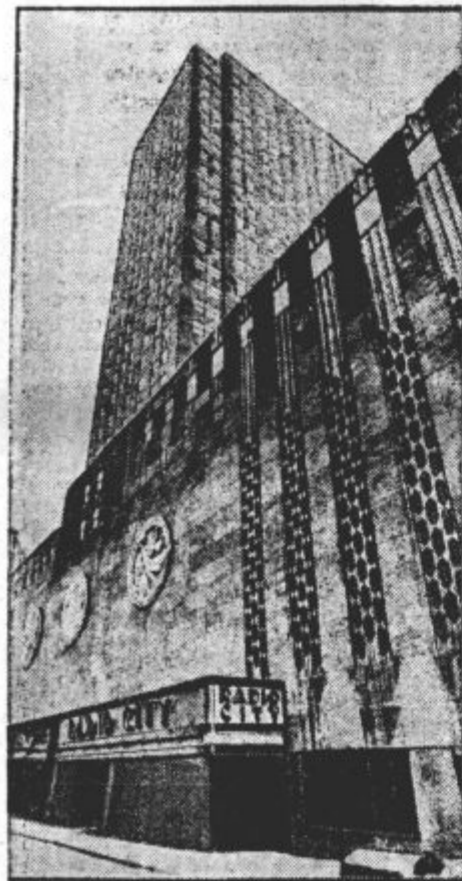
Poljsko-ruska pogodba o nenapadanju

je bila podpisana v Varšavi. Poljski zunanji minister polkovnik (v sredini) podpisuje pogodbo, ki bo igrala v politiki vzhodne Evrope važno vlogo.

Slika levo:

Rockefeller City

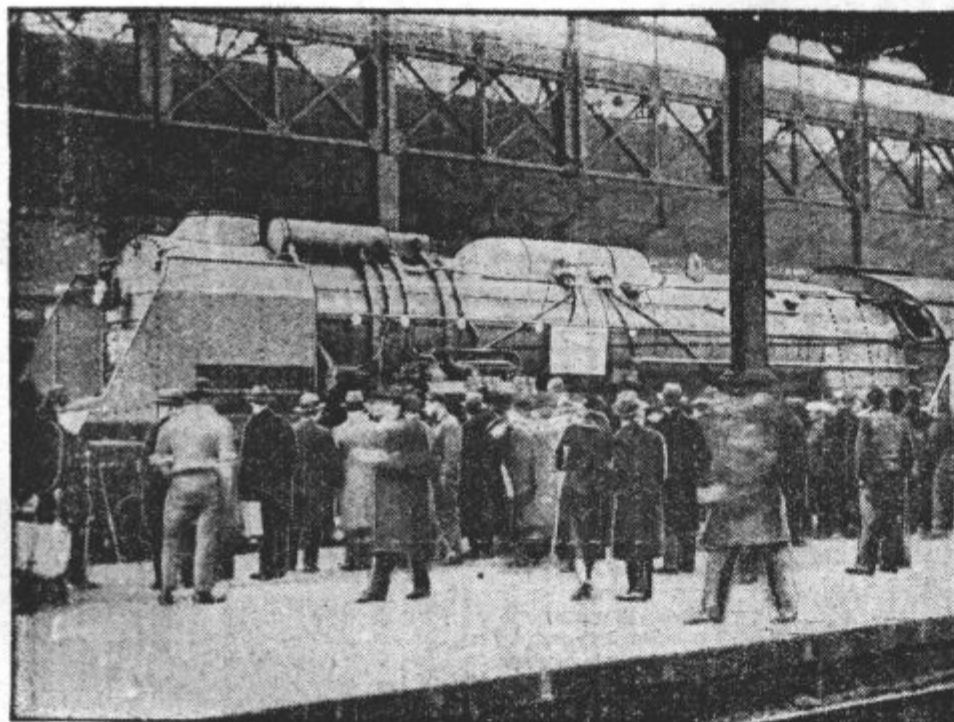
Mamutovo gledališče, del Rockefellerjeve mesta v New Yorku, ki so ga otvorili tik pred božičnimi prazniki.

Slika spodaj:

Najmočnejša gorska lokomotiva v Evropi

je francoska gorska lokomotiva »Etat«, ki so jo te dni ogledovale množice na Lyonskem kolodvoru v Parizu. Dolga je 27 m.

Kmetje so se spuntali

Zaradi odpora proti rubežni so oblastva zaprla v nekem mestecu na Nemškem Štajerskem 4 kmete. To je njihove tovariše tako razburilo, da so se pripravljali na punt. Šele ko so izpustili štiri aretirane kolovodje, so se množice razšle.

Nemčija ureja udobne vojašnice

Nemčija, ki se bolj in bolj otresa vojnih plačil ter kani celo načeti vprašanje o reviziji mej po mirovnih pogodbah, si kljub razorožitvenim obveznostim pomnožuje armado in vojaške naprave. V Ludwigsaluftu je opremila novo vojašnico za pripadnike Reichswehr kakor kaže slika, z vso udobnostjo.

Podmornica za znanstvena raziskavanja

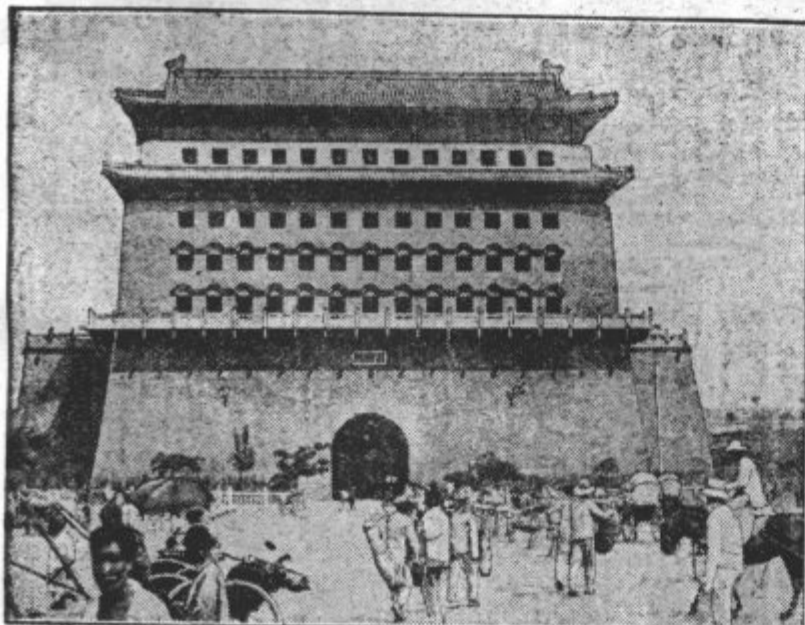
Znani ameriški junak morskih globin prof. W. Beebe je dal zgraditi posebno podmornico za znanstvena raziskavanja pod vodo. Podmornica je tako uredjena, da jo učenjak lahko zapusti na dnu trebuha, od koder se mu odpira najbližja pot v morske globine.

Kitajski vstaši v mrazu 30 stopinj pod ničlo

korakajo v mandžursko ozemlje

Japonci groze s pohodom na Peking

Hataman Gate, glavno vhodišče v ogroženo kitajsko prestolnico.

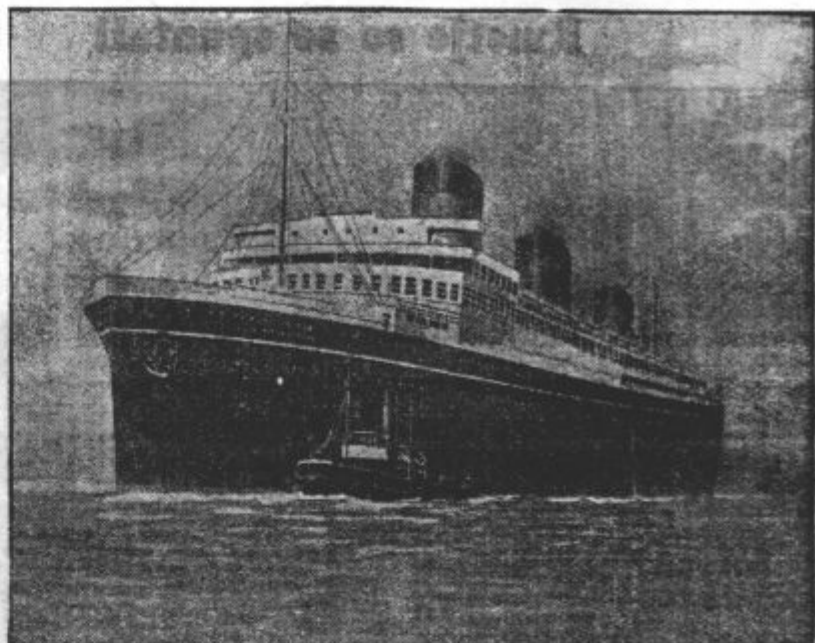
Oberoževanje v dobi razorožitve

Ameriška križarka »Portland«, ki so jo spustili v morje v Charlestownu.

Plameneča bakla na valovih

20 milj od otoka Guercseyja je zgorel francoski prekomornik »Atlantique«. Ladja je imela 42.000 ton in je spadala med največje ladje francoske prekomorske plovbe. »Atlantique« je bila moderna ladja. Zgradili so jo komaj pred dvema letoma v ladjedelnici Penhoet, v morje pa so jo spustili v St. Nazaireu. Vozila je na progi Bordeaux—Buenos Aires. »L'Atlantique« je bila prva največja ladja za prekomornikom »Ile de France« in se je odlikovala po svoji konstrukciji ter redki umetniški opremljeni, pri kateri so sodelovali skoro vsi pomembnejši francoski slikarji in dekoraterji nove dobe. Atrakcija prekomornika je bil 150 m dolgi in 10 m široki hodnik, tako zvana »ladijska cesta«, na katerem so razstavljale francoske tvrdke svoje najnovejše modne izdelke. Zdi se, da je nastal ogenj zaradi kratkega stika. Ladja je bila zavarovana pri angleških družbah v Londonu, ki so s tem utrpeli 200 milijonov Din izgube. Oprema je poškodovana, pet mornarjev je zgorelo vendar pa so stroji nepokvarjeni.

Francoska 42.000 tonska potniška ladja »L'Atlantique«

Gorečo ladjo vlečejo proti pristanišču

Letalci so posneli gorečo baklo na vodi iz svojih aeroplanov.

Slika levo:

**Poveljnik
»Atlanti-
quea«**

Kapitan Shoofs

Slika desno: Mo-
štvo ponesrečene
ladje v luškem ar-
hu.

